

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 324/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., R., zastúpenej advokátom JUDr. P. D., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 160/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2008 doručená sťažnosť A. S., R. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. P. D., Ž., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 160/05.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 160/2005, z obsahu poslednej sťažnosti na prietahy podanej sťažovateľkou a odpovede na túto sťažnosť zistil takýto priebeh konania:

Dňa 1. októbra 2001 podala sťažovateľka okresnému súdu návrh na začatie konania, ktorým sa domáhala proti odporcovi v 1. rade F. S. a odporkyni v 2. rade E. S. určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Následne okresný súd vykonal úkony smerujúce k vyrubeniu súdneho poplatku z návrhu, resp. k posúdeniu žiadosti sťažovateľky o priznanie oslobodenia od platenia súdneho poplatku. Na základe výzvy okresného súdu z 13. decembra 2001 sťažovateľka 20. februára 2002 oznámila hodnotu predmetu sporu doložením znaleckého posudku (ocenenie nehnuteľností). Okresný súd 30. apríla 2002 zaslal sťažovateľke tlačivo k žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, ktoré sťažovateľka vyplnené vrátila 13. augusta 2002. Uznesením z 5. decembra okresný súd rozhodol, že sťažovateľke nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov, a 17. januára 2003 ju vyzval na jeho uhradenie v sume 500 Sk. Sťažovateľka ho uhradila 15. mája 2003.

Popri úkonoch súvisiacich so splnením poplatkovej povinnosti si okresný súd 30. apríla 2002 vyžiadaval z katastra nehnuteľností listy vlastníctva, ktoré mu boli doručené 28. augusta 2002.

Na základe výzvy okresného súdu z 1. augusta 2003 sťažovateľka doručila 21. októbra 2003 súdom požadovaný počet rovnopisov návrhu na začatie konania.

Podaním doručeným okresnému súdu 28. novembra 2003 sťažovateľka rozšírila svoj návrh na začatie konania proti ďalším trinástim odporcom.

Dňa 3. januára 2004 okresný súd vyzval sťažovateľku na odstránenie nedostatkov ňou predloženého splnomocnenia pre advokáta, čo sťažovateľka učinila doručením nového splnomocnenia 2. marca 2004.

Uznesením z 3. mája 2004 okresný súd vyzval sťažovateľku na odstránenie väd jej návrhu v stanovenej lehote v súlade s § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že v opačnom prípade jej návrh bude odmietnutý. Sťažovateľka výzvu splnila podaním doručeným okresnému súdu 26. júla 2004.

Dňa 17. februára 2005 okresný súd oznámil sťažovateľke predbežný termín pojednávania vo veci určený na jún 2005 a 22. februára ju vyzval na predloženie príslušného aktuálneho listu vlastníctva. Na výzvu sťažovateľka reagovala podaním z 5. mája 2005.

Dňa 17. augusta 2005 sa konalo vo veci pojednávanie, ktoré sťažovateľka žiadala odročiť s tým, že následne oznámi konajúcemu súdu, či naďalej trvá na podanom návrhu na začatie konania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Okresný súd 17. augusta 2005 upresnil svoju žiadosť katastru nehnuteľností zo 4. júla 2005 o predloženie listov vlastníctva, pozemkovoknižných vložiek a nadobúdacích titulov k spornej nehnuteľnosti. Tieto mu boli katastrom nehnuteľností doručené 13. septembra 2005.

Okrem žiadosti adresovanej katastru nehnuteľností 17. augusta 2005 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľku na predloženie aktuálneho listu vlastníctva a zaslal návrh na začatie konania na vyjadrenie odporcom. V dňoch 8. a 9. septembra 2005 boli okresnému súdu doručené vyjadrenia siedmich odporcov k návrhu.

Sťažovateľka 11. októbra 2005 doručila okresnému súdu ďalšiu zmenu návrhu, ktorou ho zobrala späť proti deviatim odporcom a rozšírila o jedného nového odporcu. Zároveň doručila výpis z pozemkovej knihy spolu s identifikáciou parciel.

Na výzvu okresného súdu z 23. januára 2006 sa ku zmene návrhu vyjadrili dvaja odporcovia podaniami doručenými 11. apríla 2006.

V nadväznosti na rozšírenie návrhu o ďalšieho odporcu okresný súd 23. januára 2006 vyzval sťažovateľku na uvedenie jeho osobných údajov, ktoré sťažovateľka oznámila podaním zo 7. apríla 2006 a zároveň uviedla, že označený nový odporca niekoľko dní po doručení rozšírenia návrhu zomrel (27. novembra 2005). Dňa 25. apríla 2006 si okresný súd vyžiadal z príslušnej matriky úmrtný list tohto odporcu, ktorý mu bol doručený 11. augusta 2006. Dňa 29. septembra 2006 dal zákonný sudca pokyn kancelárii na zisťovanie okruhu dedičov nového odporcu. Zisťovanie sa podľa záznamov v spise uskutočnilo v dedičskom oddelení okresného súdu 16. januára 2007 a 1. marca 2007 (bez záznamu o zistení okruhu dedičov). V spise okresného súdu je následne pripojené osvedčenie o dedičstve nového odporcu sp. zn. 9 D 1466/05 s vyznačenou právoplatnosťou 27. júla 2006.

V období zisťovania okruhu dedičov po novom odporcovi, proti ktorému sťažovateľka rozšírila svoj návrh, podala sťažovateľka predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní z 28. januára 2007, ktorá bola v odpovedi predsedu súdu č. Spr 5/07-st' z 21. februára 2007 vyhodnotená ako dôvodná.

Po zistení okruhu dedičov nového odporcu okresný súd 30. marca 2007 zaslal návrh na začatie konania dedičom nového odporcu a 10. mája 2007 si vyžiadal ďalšie informácie z katastra nehnuteľností, ktoré mu boli po urgencii z 27. augusta 2007 doručené 6. novembra 2007.

Dňa 25. januára 2008 sa konalo pojednávanie vo veci, ktoré bolo odročené na 3. marec 2008 a na ktorom okresný súd uzneseniami zastavil konanie proti deviatim odporcom (proti ktorým sťažovateľka zobrala späť svoj návrh) a pripustil do konania na strane odporcov dedičov sťažovateľkou označeného nového odporcu (proti ktorému sťažovateľka rozšírila svoj návrh).

V priebehu februára 2008 bolo okresného súdu doručené vyjadrenie jedného odporcu (15. februára 2008) a podanie sťažovateľky (19. februára 2008).

Ďalšie pojednávanie sa konalo 3. marca 2008, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom pripojenia dedičského spisu sp. zn. 9 D 1466/05 (osvedčenie o dedičstve nového odporcu sp. zn. 9 D 1466/05 s vyznačenou právoplatnosťou 27. júla 2006).

Okresný súd si 3. marca 2008 vyžiadal dedičský spis od notára, 5. mája 2008 urgoval notára o predloženie spisu, a v nadväznosti na to 11. júna 2008 notár oznámil okresnému súdu, že dedičský spis sa už nenachádza u neho, ale na okresnom súde, keďže dedičské konanie bolo právoplatne skončené 27. júla 2006. Následne je k spisu okresného súdu pripojený dedičský spis sp. zn. 9 D 1466/05.

Vo veci sa konali ďalšie dve pojednávania. Dňa 22. septembra 2008 bolo na pojednávaní ukončené dokazovanie a 24. septembra 2008 bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd návrh sťažovateľky zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Dňa 30. septembra 2008 zaslal okresný súd spis ústavnému súdu.

Sťažovateľka v sťažnosti z 5. mája 2008 doručenej ústavnému súdu 4. júna 2008, ktorou namietala porušenie svojich označených základných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 160/2005, uviedla:

„Sťažovateľka podala dňa 1. 10. 2001 návrh na začatie konania o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti v súčasnej dobe vedený pod spis. zn. 8C 160/2005.

V danom prípade boli zo strany súdu vykonávané často neefektívne úkony, ktoré viedli k prietahom...

súdne konanie trvá cca 7 rokov bez toho, aby bola vec právoplatne skončená...

k prietahom v konaní dochádza hlavne zavinením súdu. Aj keby pripustili, že k prietahom dochádza z dôvodu zložitosti sporu, nemožno tým ospravedlniť častú pasivitu, resp. neproduktívne konanie súdu. Vlastným konaním, či pasivitou sťažovateľka k prietahom neprispela...

Sťažovateľka vyčerpala všetky možnosti domáhať sa svojho práva tým, že podala sťažnosť pre prietahy v súdnom konaní podľa zák. 80/1992 Zb. o štátnej správe súdov...“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky A. S... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej Republiky a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod spis. zn. 8C 160/2005 porušené bolo

2. Okresnému súdu v Čadci v konaní vedenom pod spis. zn. 8C/160/2005 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. A. S... priznáva primerané finančné zadosťučinenie spolu v sume 300 000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu..

4. Okresný súd v Čadci je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 30 960,- Sk na účet právneho zástupcu JUDr. P. D...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je s účinnosťou od 1. apríla 2005 takýmto prostriedkom sťažnosť adresovaná predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 160/05.

Posudzované konanie sa začalo podaním návrhu na začatie konania sťažovateľkou 1. októbra 2001, ktorým sa domáhala proti dvom odporcom určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Okresný súd po podaní návrhu vykonal úkony smerujúce k splneniu poplatkovej povinnosti sťažovateľky, k odstráneniu väd návrhu a splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky advokátom. Vyžiadal z katastra nehnuteľností listiny a informácie potrebné na posúdenie veci a vyzval sťažovateľku na predloženie aktuálneho listu vlastníctva k spornej nehnuteľnosti. Po rozšírení návrhu sťažovateľkou proti ďalším trinástim odporcom (28. novembra 2003) a upresnení návrhu (26. júla 2004) sa konalo vo veci jedno pojednávanie (17. augusta 2005), ktoré bolo odročené na žiadosť sťažovateľky a bol zaslaný

návrh na vyjadrenie odporcom. Po ďalšej zmene návrhu (11. októbra 2005), ktorá spočívala v späťvzátí návrhu proti deviatim odporcom a jeho rozšírení proti jednému novému odporcovi, okresný súd zaslal zmenu návrhu na vyjadrenie odporcom a zisťoval osobné údaje nového odporcu a následne po zistení jeho úmrtia okruh jeho dedičov, ktorý bol zistený v marci 2007.

Sťažovateľka na už opísaný priebeh konania podala sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu z 8. februára 2007. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi č. Spr 5/07-st' z 21. februára 2007 na sťažnosť sťažovateľky uviedol: „... vo veci došlo k prietahom v konaní... Za zistené prietahy v konaní sa ospravedlňujeme. Vaša sťažnosť je dôvodná, a preto vo veci nariaďuje dnešným dňom dohľad.“.

Okresný súd v ďalšom priebehu posudzovaného súdneho konania priebežne vykonával úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci: doručil návrh na vyjadrenie dedičom zomrelého odporcu (30. marca 2007), vyžiadal si ďalšie informácie z katastra nehnuteľností (10. mája 2007, urgencia z 27. augusta 2007, pričom informácie boli doručené 6. novembra 2007), konali sa dve pojednávania, a to 25. januára 2008 a 3. marca 2008, bolo zastavené konanie proti deviatim odporcom a pripustený vstup dedičov do konania po zomrelom odporcovi (25. januára 2008) a bol vyžiadaný a pripojený dedičský spis zomrelého odporcu.

V priebežnom vykonávaní úkonov smerujúcich k prerokovaniu a rozhodnutiu veci pokračoval okresný súd aj v období po doručení sťažnosti ústavnému súdu 4. júna 2008, keď vo veci vykonal ďalšie dve pojednávania 22. septembra 2008 a 24. septembra 2008, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol návrh sťažovateľky zamietnutý. Ďalšie úkony už vo veci neboli vykonané a spis bol predložený ústavnému súdu 30. septembra 2008.

Po podaní sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu došlo k odstráneniu prietahov v napadnutom konaní. V nasledujúcom období okresný súd riadne pokračoval v konaní a priebežne vykonával úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci, ktoré sa nevyznačujú neefektívnosťou, a to až do ukončenia konania v septembri 2008

rozsudkom okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľky zamietnutý (vyhlásenie rozsudku na pojednávaní 24. septembra 2008).

Ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľky okresnému súdu na priet'ahy v konaní splnila svoj účel.

Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (4. júna 2008) už nemožno ustáliť pretrvávajúce priet'ahov v namietanom súdnom konaní.

Zároveň ústavný súd prihliadol aj na to, že po doručení sťažnosti ústavnému súdu (4. júna 2008) a v čase jeho predbežného prerokovania bolo konanie vedené okresným súdom skončené rozsudkom o zamietnutí návrhu z 24. septembra 2008. Preto v čase predbežného prerokovania sťažnosti nemohlo dochádzať objektívne k priet'ahom v predmetnom konaní zo strany okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2008